

Lena Pikkarainen

Varvara

Isoisän Aarne Pikkaraisen (1916-1940) muistolle
Suomen itsenäisyyden juhlavuonna 2017

Varvara Schantin

Kadettikoulunkadun teräsmuunnur

© 2023 Lena Pikkarainen

2. painos

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Ulkoasu: Lena Pikkarainen

Kannen kuva: pixabay

de-fi-kontakt@outlook.com

ISBN: 978-952-80-5046-9

Sisällysluettelo

Nimiösivut

I Johdanto 9

II Kadettikoulunkatu 12

III Reserviupseerikoulu 25

IV ”Pullamummu” Varvara 31

V Patsaanpaljastus 34

VI Teos ja tekijä 38

VII Lopuksi 40

Lähteet 42

I – Johdanto

Puolustusvoimiin liittyvien muistomerkkien joukossa Varvara-patsas on harvinaislaatuinen. Muistomerkin kohde jäi monen Haminassa 1920-30-luvuilla asepalveluksensa suorittaneen varusmiehen mieleen. Aloite patsaan hankkimiseksi saikin alkunsa entisiltä upseerioppilailta, jotka perustivat hankkeen vauhdittamiseksi patsastoimikunnan.

Patsaan paljastustilaisuus herätti mielenkiintoa ympäri maata, ja juhlavan tilaisuuden aikoihin aiheesta kirjoitettiin lehtiin. Kirjallisia merkintöjä Varvara Schantinista löytyy niukasti. Suullinen aikalaistieto pienestä, sirosta naisesta, joka seisoj kärryineen Kadettikoulunkadun ja Pikkuympyräkadun seutuvilla, on peräisin 1990-luvulla tallentamistani haastatteluista. Paikkakuntalaiset kertoivat henkilökohtaisesti kokemuksistaan ja muistikuvistaan katukuvasta tutuksi tulleesta Varvarasta.

Koska muistomerkki on hyvin paikkaan sidottu, lähdin tekstissä vuonna 2017 liikkeelle selvittämällä ensin, mitä kaikkea löytyy käytännössä reilun puolen kilometrin katuosuudelta. Suomen sota- ja sotilashistorian käänteitä tuon tarkentaen esille siltä osin, mitä silloin nousi esiin aiheeseen ja asiayhteyteen liittyen. Taustatietojen jälkeen kuvailen Varvaraa ja kerron teoksesta sekä kuvataiteilija Haukkavaarasta.

Sotaan ja maanpuolustukseen liittyvien patsaiden joukossa Varvara-patsas on poikkeuksellinen. RUK:n kurssin 1933-34 käyneistä upseerioppilaista koostunut toimikunta päätti hankkia vuonna 1969 Varvaran muistoksi patsaan. Teoksen tekijäksi valittiin kuvanveistäjä Veikko Haukkavaara. Patsashankkeella haluttiin tuoda esiin siviiliväestön ja puolustuvoimien yhteistyön tärkeys.

BoD

